

detaillerede Undersøgelser, som den var istand til, og at, hvis det saa af disse Undersøgelser fremgik, at der hersker Misbrug ved Anvendelsen af Fæstelovgivningen, ja, da burde disse Misbrug rettes, og at, hvis det fremgik, at der herskede stor Ubillighed i Godseiernes Forhold ligesoverfor Fæsterne, ja, da kunde man komme til dybt indgribende Indskrænkninger i Godseiernes nuværende Benyttelsesret af deres Fæstegods. Saadanne Undersøgelser ligge imidlertid ikke for, saa just fra Udtalelserne fra Landsthingets Udvalg ifjor at gjøre den Slutning, at nu maatte Landsthinget gaa ind paa en Lov som den foreliggende, tror jeg at være forhastet. Imidlertid skal jeg, skjøndt jeg antager denne 3die Beh, at søge indtrefte ved Tvangsforholdsregler at faa Godseierne til at blive mere villige til at sælge, for at være den uheldigste, man kan vælge, saa dog ogsaa — hvad jeg forøvrigt har udtalt i den foreliggende Betænkning, der fremlagdes her til 2den Behandling — kunne være med til, naar galt skulde være, at gaa den Beh — dog ganske vist under visse Betingelser — og da for det Første den, at de nu bestaaende Kontrakter opretholdes, at der ikke ad Lovgivningens Beh blev gjort Forandringer i de nu bestaaende Kontrakter til Pengefordel for den ene Part og til Pengetab for den anden Part, men dernæst tillige at de nye Indskrænkninger, som man nu vil indføre i Godseiernes Brugsret, ikke kom til at gaa udenfor, hvad der kan udledes af selve Fæsteforholdet. For at gjøre min Tanke tydeligere, vil jeg som Exempel nævne de Indskrænkninger, som bleve vedtagne ved Loven af 19de Februar 1861, og de Indskrænkninger i Borrforpagtningsretten, som gik igjennem Rigsdagen ifjor, eller saadanne Indskrænkninger, som den høitærede Indenrigsminister har forelagt os i sin Forpagtningslov iaar; det er alle Indskrænkninger i selve den Maade, hvorpaa en Fæstegaard kan overdrages i Brug, og det er Indskrænkninger, som man som sagt, naar de ikke blive gjort gjældende ligesoverfor de Kon-

trakter, der endnu ikke ere udløbne, kan finde sig i, naar der ellers tages tilstrækkeligt Hensyn til Billighed; dernæst kunne saadanne Indskrænkninger naturligvis ogsaa komme til at gaa ud paa at ophæve de særegne Bestemmelser, hvorved Godseierne kunne benytte Fæstejorden udenfor, om jeg saa maa sige, den almindelige Fæstelovgivning — saaledes at indtage Bøndejord til Skovbrug — eller paa at ophæve saadanne særegne Undtagelsesbestemmelser, som Godseierne nu kunne benytte fremfor enhver anden Bruger af en Bøndegaard, saaledes som Omfordelingsretten efter Forordningen af 25de Juni 1810, hvorefter de have en betydelig større Frihed end enhver anden Besidder af en Bøndegaard, der maa holde sig Reglerne efter Forordningen af 3die December 1819 efterrettelig; men at gaa videre, at indføre specielle Undtagelsesbestemmelser kun for Godseieren, og som ikke gjælde for andre Besiddere af Fæstebøndergaarde, det tror jeg ikke vilde være forvarligt. Jeg har sidst omtalt det Punkt, hvor den høitærede Indenrigsminister efter min Formening er gaaet videre, end forvarligt er, ved sine Endringsforslag til Lovforslagets § 3, det skal jeg ikke komme tilbage til igjen, men jeg skal med Hensyn til de Endringsforslag, der nu foreligge, og da specielt til Endringsforslaget til Enkeparagrafen, hvor den høitærede Minister er i det Væsentlige gaaet ind paa Lovforslagets Tanke, sige, at jeg ligesom det ærede Medlem for Aalborg Amts 2den Valgfreds (Klein), der for havde Ordet, ikke kan se rettere end, at der herved virkelig sker, hvad den høitærede Minister ved 1ste Behandling bestemt havde udtalt, at han aldrig vilde være med til, nemlig at man gjennem Lovgivningsbestemmelser griber ind i bestaaende Kontrakter til Fordel for den ene Part og til Skade for den anden Part. Saaledes som Forholdet nu er, er det jo det, at en Enke efter en Fæster ikke kan gifte sig uden at maatte forhandle med Godseieren om nyt Fæste. Naar man nu vil indføre